

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

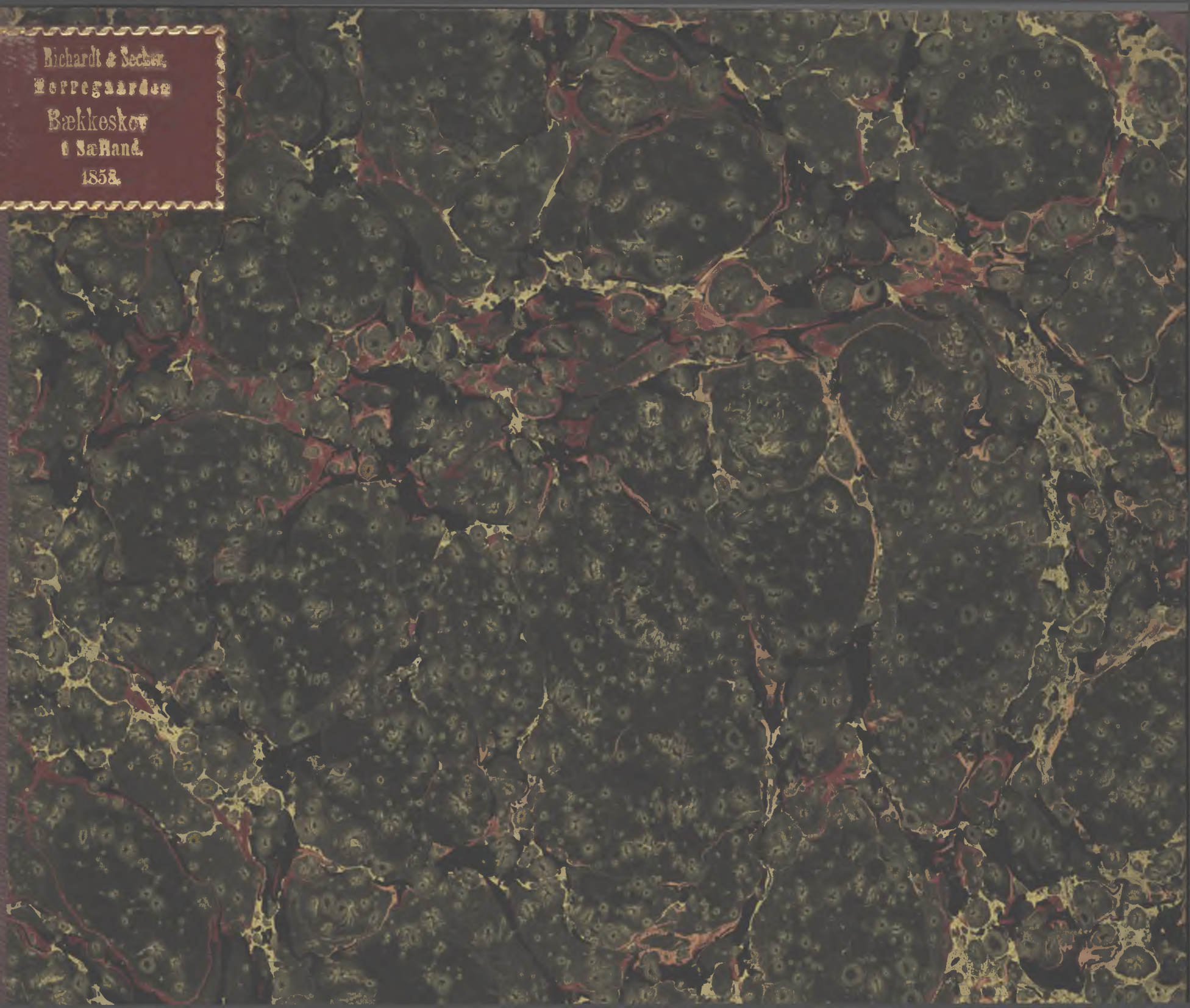
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Richardt & Secher,
Hofregaarden
Bækkeskov
i NaHand.
1858.

F. Richardt del. J. Hellesen lith.

C.A. Reitzels Forlag.

Kjøbmands- og Bøgerhandl. H. C. Østergaard.

BÆKKESKOV

i Sælland.

BÆKKESKOV

i Sælland.

Denne Herregaard, i Ewerdrup Sogn, Baarse Herred og Præsts Amt, ligger i en af det sydlige Sællands smukkeste Egne, $\frac{1}{2}$ Mil fra Hovedlandevejen, som fører fra Rønnede Kro til Bordingborg. Gaardens nuværende, anseelige, frit- og højtliggende toetages Hovedbygning er opført i italiensk Stil i Aarene 1796—98; den er omgivet af en smuk Have og herlige Skove; Afstanden fra Ladebygningerne er 430 Alen. Det ældre Stuehus har ligget ved Ladebygningerne, og store Fordybninger, som findes paa dette Sted, synes at være Spor af de Grave, der i forrige Tid omgave Gaarden. Udhusene, der tidligere vare af Bindingsværk, bleve i Aarene 1744—1766 ombyggede og opførte af Grundmur. Fra Hovedbygningen har man imod Ost, Syd og Vest et storartet og henrivende Skue. I Forgrunden ser man ud over betydelige Marker og Skove, flere Landsbyer og den skovkransede Præsts Fjord, som kun er en halv Mil fjærnet fra Gaarden, og i længere Fraastand i Ost viser sig Østersøen og Røn, i Syd og Vest Byen Præsts og en stor Del af den skønne Landstrækning imellem denne Kjøbsted og Bordingborg med sine mange Skove, Kirker, Møller, Bønderbyer og Gaarde samt Hovedgaarden Engelholm. Ikke mange Herresæder i Danmark have en højere, friere og smukkere Beliggenhed, og som

noget særegent herved bemærkes, at man i klart Vejr fra Hovedbygningen kan se Stranden afvejlende med Land 4 Gange, nemlig 2 Gange Præsts Fjord paa den nordre og søndre Side af „Fædet“, der skyder sig fra Sælland langt ud i denne Fjord, Stranden imellem Sælland og Røn og endelig Østersøen. Hovedbygningen er i enhver Henseende herstabelig indrettet og opført af udsøgt Materiale. Efter Sigende skal den have kostet over 100,000 Rdlr., og det paaastaas, at Baron Selby ved Opførelsen deraf saaledes forbyggede sig, at han blev hindret i at udføre sit Forsæt, at oprette et Baroni af sine Godser.

Bækkeskov var i gamle Dage en Landsby, der har faaet sit Navn af sin Beliggenhed, da den var omslynget af Skove og to Bække, hvilke sidst endnu omgave Gaardens Marker. I Marts 1540 fik Peder Dze af Christian den tredje Befaling til at udlægge Fru Eline Godov, Hr. Henrik Gjøes Enke, efter den kongelige Doms Lydelse de Gaarde, hendes Husbonde og hendes Morbroder Knud Gjøse havde solgt og pantsat af hendes rette Arvegods, nemlig: i Baarse Herred og Bækkeskov By en Gaard, i Lybjerg Herred to Gaarde, i Ringsted Herred sex Gaarde samt en øde Jord og i Valborg Herred fire Gaarde. Og i Aaret 1587 havde Fru Mette Rosenkrands til Balls med Jomfru

BÆKKESKOV

i Sælland.

Johanne Dye til Nygaard en Retsdag, som vedkom Bækkestov. Paa den førstes Begne mødte Oluf Daa til Ravnstrup og Albert Beck til Beldringe, for den sidste Christoffer Bild til Sonnerup; paa Grund af Tidens Knaphed var hendes Morbrodersøn Mogens Gjæ til Bollerup ikke bleven underrettet om Sagen, hvisaarsag denne foreløbig blev udsat i 8 Dage. De vare udnævnte til at bese tre Gaarde i Bækkestov, Terslev og Hastrup, som nogen Tid tilforn vare blevene ublagte af Fru Mettes Forleningsgods til Fru Inger Dye og Ejler Grubbe, samt det Gods, Jomfru Johanne tilbød hende til Bederlag derfor, som ogsaa det Gods og de Gaarde, Fru Mette ønskede at faa i Randerød og Egede. I Jomfru Johannes Indlæg omtales, at de havde Trætte om den 8de Del af 5 Gaarde i Skuderløse, som Fru Mette skulde udlægge hende imod Jomfru Johannes 8de Del i 3 Gaarde sammesteds.

I Aaret 1633 fik Frederik Needz til Tygestrup, Lensmand paa Bordingborg Slot, og Tyge Brahe til Taastrup, Lensmand paa Tryggevalde, kongelig Befaling til nøjagtig at undersøge Bækkestovs Ejendomme og Skove og derefter sætte dem i Hartkorn; i lige Maade skulde de fordrø Bønderne for sig og af dem og Regnskaberne indhente Underretning om Landgilden og derefter opsætte en Jordebog, som de skulde sende ind i Rancelliet. De optrævede da uvillige Dannemænd, som besaa Gaarden og Skovene. Eftersom de ikke kunde faa noget Regnskab at se, kaldte de Bønderne for sig og paalagde dem under højeste Ed at udsige, hvad enhver af dem gav i Landgilde. Den i Overensstemmelse med disse Udsagn affattede Beretning lyder saaledes: Angaaende Herregaardens og Bøndernes Skove vidnede 8 Mænd, at Brøderup Skov var tageret for 50 Svins Olden, Sjolte Skov for 200, Sølperup Skove for 140, Stumstrup Skov for 130, og Gaardens egne Skove for 600, altsaa i alt 1120 Svins Olden. Korn og Hø: i Søndermarken 2½ A Byg, 12 Tdr. Havre og 9 Læs Eng; i den vestre Mark 2 A Byg, 1½ Td. Havre og 7 Læs Hø; i den norre Mark 2 A Byg og 6 Læs Hø; hvilket i det hele udgjør 36 Tdr. 2½ Skp. Hartkorn. Herfra tages en Trediedel for den Mark, som aarlig ligger i Fjelled; da 3 Skp. Ejendom er 1 Skp. Landgilde, bliver det 8 Tdr. ¼ Skp. ¼ Fd. Landgilde Hartkorn. Skovene, 1120 Svins Olden, ere 46½ Tdr. Hft. Bækkestovs Vandmølle skulder aarlig 3 A Mel, i Hartk. 6½ Td. 1 Skp. I Baarse

Herred: Sølperup 4 Gaarde, af hvilke hver giver 1 A Byg eller 4 Tdr. Hft. Landgilde, i Sjolte 2 Gaarde, hver 5 Tdr. Byg eller 5 Tdr. Hartk.; i Brøderup 1 Gaard, 9 Tdr. Hartk. og 14 F., og end videre ½ A Byg af en øde Jord, 1 Gaard, 7 Tdr. Hartk. og 10 F., og ½ A Byg af en øde Jord. To Husmænd give ingen Landgilde, men gjøre daglig Arbejde. I Stavnstrup 4 Gaarde, hver 4 Tdr. Hartk. = 1 A Byg, 1 Gaard, 5 Tdr. Hft. = 1 A Byg og 2 Tdr. Havre og 1 Gaard 5 Tdr. Hft. = 1 A Byg og 1 Td. Havre. I Røstrup 1 Bølsted, 1½ Td. 1 Skp. Hft. = 1 Otting Smør, 1 Gaas og 2 Høns. I Bækkestov 1 Hus, som ingen Landgilde giver, og 1 Hus, som giver 10 F. Landgildepenge. Bækkestovs Hovedgaard med tilliggende Jordegods og Skove samt Møllestyld udgjør i Hartkorn 130½ Td. ¼ Skp. ¼ Fd.; hver Td. til 50 Rdlr. Species er 6528 Rdlr. 1½ Ort. I Beregningen sættes 1 Tde. Byg, 2 Tdr. Havre, 2 Tdr. Mel Møllestyld og 2 F. Landgildepenge lige med hinanden og med 1 Td. Hartkorn, 1 Otting Smør = 1½ Td. Hft., 1 Gaas = ½ Skp. Hft. og 2 Høns = ½ Skp. Hft., 1 Skp. Bygsæd, 2 Skp. Havresæd og 1 Læs Hø hinanden lige, og hver Del = 1 Skp. Hartk., og 24 Svins Olden = 1 Td. Hartkorn. Heri ere Gæsteri og Gadehuse ikke medregnede. I Følge kongelig Befaling af 1648 tilfillede Hr. Frederik Needz Fru Merete Grubbe, Knud Urnes Enke, en rigtig Jordebog med al anden Underretning om Gaarden og Godset, efter den oven nævnte Erklæring; Tyge Brahe var i Mellemtiden død. Indberetningen var bortkommen i Rancelliet og blev først funden 1650. Da dette var stet, bad Fru Merete Kongen om, at det maatte blive paalagt Rentemesteren at gjøre Afregning med hende angaaende Godsets Værd og Tagering samt hvad hun derpaa havde forstrakt Kronen, og at hun, naar dette blev fundet rigtigt, da maatte faa sædvanligt Skjøde og Forvaring derpaa. — Noget senere tilhørte Bækkestov Major Axel Urne, gift med Anna Lindenov.

Paa denne Tid var saaledes Gaarden selv endnu kun af ubetydelig Størrelse; men den udvidedes senere ved Nedlæggelsen af Bækkestov By, som da bestod af to Gaarde, en Mølle og adskillige Huse, der laa imellem Præsts Fjord og Hovedgaarden; deres Jorder bleve lagte under denne.

I Begyndelsen af det 17de Hundrebaar var Gehejmerraad Otte Krabbe til Holmegaard Ejler af Bækkestov. Han var født den 1ste Januar 1641 og en

BÆKKESKOV

i Sælland.

Søn af Erik Krabbe og Fru Maren Kruse. I en Alder af 13 Aar blev han Page og senere Kammerjunker hos Frederik den tredje, hvis særdeles Indest han opnaaede. Han fulgte derefter med Hr. Hannibal Sehested paa en af dennes diplomatiske Rejser til Frankrig. 1680 blev han Etatsraad og Amtmand over Tryggevalde og Møns Amter og Kammerherre og to Aar efter Stiftamtmand over Sællands Stift samt Amtmand over Roskilde, Tryggevalde og Bordingborg Amter. 1684 blev han Ridder og 1695 Gehejmemaal. Da den forenede engelsk-hollandiske Flaade 1700 truede Kjøbenhavn med Bombardement, viste han sig meget virksom til Hovedstadens Gavn og fik derefter Sæde i Statsraadet. Under Frederik den fjerdes Rejse til Italien 1708 og senere under Kongens lange Fraværelse paa Grund af den nordiske Krig forestod han tillige med Gehejmemaal Christian Sehested Regeringen og gjorde sig særdeles fortjent af Fædrelandet. Han vedblev paa samme Tid med lige Iver at varetage sine Pligter som Amtmand. At han var en af Hjertet danskindet Mand, vise de mange paa Dansk skrevne Breve, der have fra ham til Kongen; det var kun, naar han i Forening med en anden af Ministrene indsendte Betænkninger, at disse bleve affattede i det officielle tyske Sprog. I en Henseende i det mindste var denne udmærkede Mand langt forud for sin Tid, deri nemlig, at han ved Udbruddet af Krigen 1709 paa det alvorligste fraraadede Kongen at tillade Udstædelsen af Kaperbreve, da Kaperne let bleve til Sorovere, og det især gif ud over den fredelige Borger. Imedens de to Ministre havde saa megen Indflydelse i Danmarks indre Anliggender, bleve de derimod ikke synderlig indviede i de udenrigste Sager; thi i Febr. eller Marts 1713 bede de i et Brev Kongen om at lade dem vide, paa hvilke Betingelser han havde bestemt at slutte Fred med Sverig, da det var dem af Vigtighed at kjende disse med Hensyn til deres Brevveksling med de danske Sendemænd i Udlandet, og Legationssekretæren i Holland vidste Bested om disse Betingelser. 1714 vare han og Gehejmemaal Bibe Kommissærerne i Sagen angaaende Enkedronning Charlotte Amalies Efterladenskaber. Han tog Afsted 1717 og døde den 13de Juli 1719. Han var tre Gange gift, med Dortha Gersdorff (d. 1680), Kathrine Lucie Hahn (d. 1685) og Birgitte Skeel (d. 1737). Hvor længe han ejede Bækkestov vides ikke; han havde denne Gaard 1706.

Rudolf Schinkel havde derpaa Gaarden i Eje indtil 1729, da Landsdommer Knud Ahasverus Becker kom i Besiddelse deraf. Han maa have vist sig som en ualmindelig grusom Bondeplager, da han tilsidst maatte undgælde med Livet for sin Haardhed. En Dag i Aaret 1738, da Bønderne vare samlede til Høveri og nægtede at udføre, hvad der blev dem paalagt, gif han selv ud til dem for at drive dem til Arbejdet; men i sin Fortvivlelse overfaldt de ham og dræbte ham i Nærheden af Gaarden. Gamle Folk paa Godset vise endnu den Eg, under hvilken denne Gjerning skal være begaaet. Nogle af Drabsmandene maatte bøde med Livet, andre med Lugthusstraf. Beckers Enke giftede sig ikke længe efter med Justits- og Krigsraad, Land- og Krigskommissær Hans Folsach, der ikkun indtil 1741 forblev i Besiddelse af Bækkestov. Han folgte Gaarden til Rancelliraad og Kammeradvokat Bredo Munthe for en Kjøbesum af 17000 Rdlr. Kurant med Udbetaling af 5424 Rdlr. I Følge Skjødet hørte til Bækkestov Gaard og Gods fri Hovedgaardstugt 10 Tdr. 6 Skp. Ager og Engs Hartkorn og 9½ Td. Skovsklyb; Bøndergodset udgjorde 223½ Td. Ager og Engs Hartkorn og 4½ Td. Skov- og Rollesklyb. I Aaret 1759 blev Gaarden med Godset af Bredo Munthes Enke overdraget til Sønnen, den senere Konferensraad Otto Christoffer Munthe af Morgenstjerne for en Sum af 30,000 Rdlr. To Aar efter tilkjøbte denne Everdrup Kirke med Tiende og meget Kirkegods for 3500 Rdlr. Han folgte 1796 Gaard og Gods samt Everdrup og Baarse Kirker til Agent, senere Friherre Charles Selby for 104,000 Rdlr. Denne afhændede 1808 det hele til Rancellisecretær Peder Bendix Pedersen for 258,000 Rdlr. Af denne Ejer blev Bredeshave Gaard og Gods, som hidtil havde hørt under Bækkestov, særskilt solgt tillige med Baarse Kirke, og 1811 blev derpaa Bækkestov med det øvrige Liggende afhændet til Justitsraad Mikael Leigh Smith for 280,000 Rdlr. dansk Kurant. Den nuværende Ejer, Kammerherre C. A. Wind kjøbte i Aaret 1843 Bækkestov for 226,000 Rdlr.

Hovedgaardens Bækkestov har efter den ny Matrikel 59 Tdr. Ager og Engs Hartkorn og 10 Tdr. Skovsklyb med et Fladeindhold af 507 Tdr. Land Ager og Eng og 371 Tdr. Land Skov. Gaarden er bortforpagtet imod aarlig Afgift af 2800 Rdlr. og nogle ubetydelige Natural-Bydels. Skatterne udredes af Ejeren.

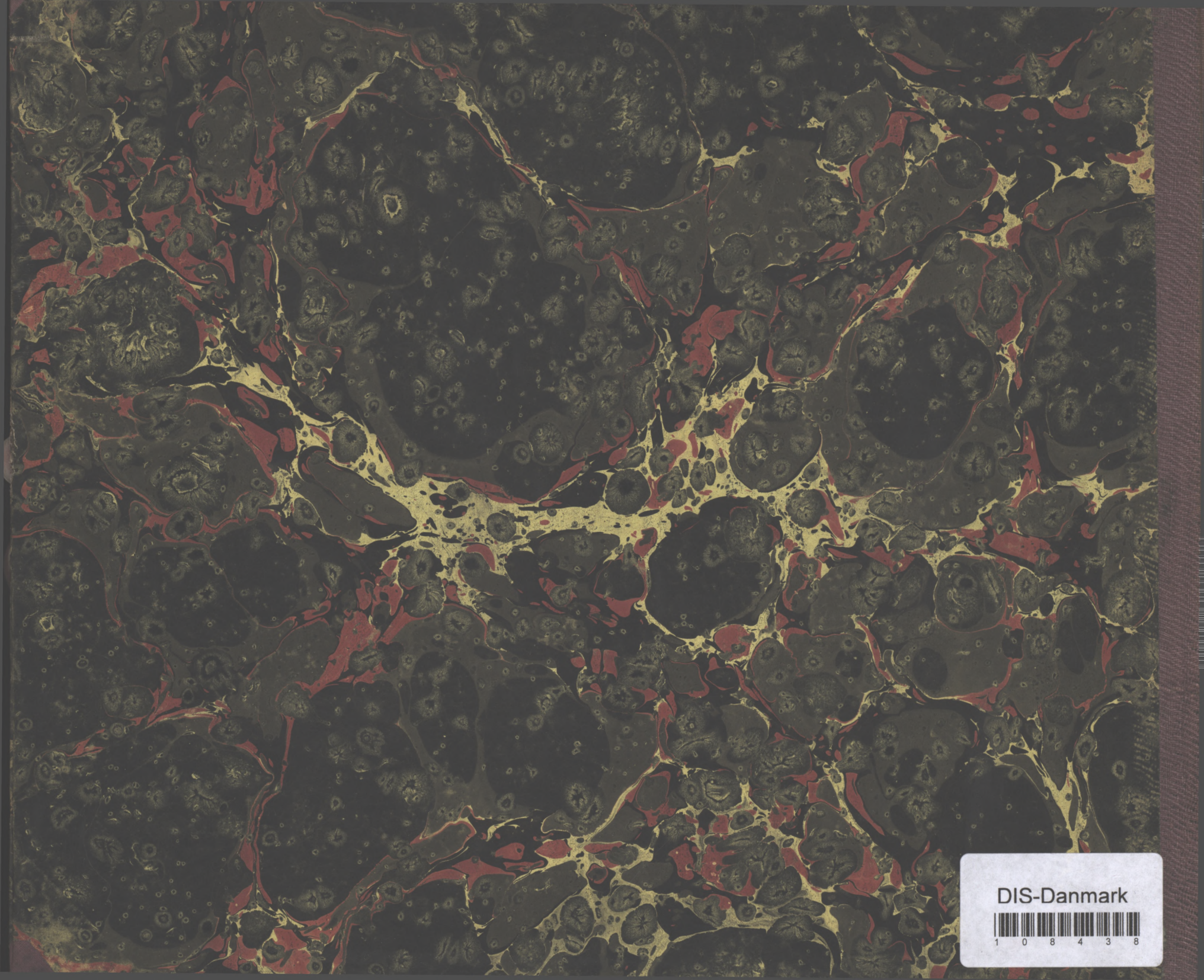
BÆKKESKOV

i Sælland.

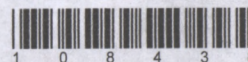
Bøndergodset udgjør 301 Tdr. Hartkorn Ager og Eng og bestaar af 1 Bejr- og 1 Vandmølle, 43 Gaarde, hvoriblandt Forpagtergaardene Bregnegaard, som er tvende sammenlagte Bøndergaarde, med Areal 162 Tdr. Land og Hartkorn 14 Tdr., og Agervedgaard med 98 Tdr. Land og 5½ Td. Htt., 5 Bølsfæder og 87 Huse med mere eller mindre Jord. Til Gaarden hører Evedrup Kirke med Kirketiende, som udgjør 217½ Td. Byg, der udredes efter hvert Aars Kapitels-tagt. Kammerherre Wind har ladet opføre adskillige Bygninger baade paa

Gaarden og paa Godset. Dettes Gaarde ere beliggende i Nestelsø, Lille Tvede, Sølperup, Bøgesø, Sjolte, Sneseretorp, Engelstrup, Stavnstrup, Hemmedstrup og Hyllede Byer. Høveriet er afløst imod et Vederlag i Penge for hele Godset af 1603 Rdlr. aarlig. I Landgildepenge og Husafgift udredes aarlig 2600 Rdlr. Landgilden er for dette Aar 70 Tdr. Rug, 400 Tdr. Byg og 70 Tdr. Havre, som ydes in natura. I Smaaaredsel gives 18 Lam, 18 Gæs, 48 Høns og 976 Æg. Nogle Rejser gjøres endnu af 3 Bønder i Nestelsø.

DIS-Danmark

1 0 8 4 3 8